



**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Avdelning 7

DOM
2025-07-17
Meddelad i Stockholm

Mål nr
13033-24, 13035-24,
13039-24, 13042-24
och 13044-24

KLAGANDE

1. Acri Design AB, 559116-4651
2. AA
3. Orsta Capital Partners AB, 559311-5842
4. Fortic Finans AB, 559105-4548
5. Fortic AB, 556807-3869

Ombud: Advokat Björn Wendleby samt biträdande jurist Axel Schelén

MOTPART

Finansinspektionen

ÖVERKLAGAT BESLUT

Finansinspektionens fem beslut 2024-06-11, se bilaga 1–5

SAKEN

Sanktionsavgift

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandena.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1
Telefon
08-561 680 00

Öppettider
måndag–fredag
08:00–16:00

Postadress

115 76 Stockholm

E-post
avd7.fst@dom.se

Webbplats
www.domstol.se/forvaltningsratten-i-stockholm/

BAKGRUND

Finansinspektionen beslutade den 11 juni 2024 att påföra följande bolag samt fysisk person sanktionsavgifter för underlåtenhet att inom föreskriven tid anmäla transaktioner utförda av personer i ledande ställning;

- Acri Design AB om 960 000 kr (mål nr 13033-24),
- AA om 100 000 kr (mål nr 13035-24),
- Orsta Capital Partners AB om 3 000 000 kr (mål nr 13039-24),
- Fortic Finans AB om 10 000 000 kr (mål nr 13042-24) och
- Fortic AB om 4 200 000 kr (mål nr 13044-24).

Som skäl för besluten angavs sammanfattningsvis följande.¹ AA är ensam aktieägare i samtliga bolag utom Acri Design AB där han i stället är majoritetsägare. Vid tidpunkten för de aktuella transaktionerna var han även styrelseordförande i BrandBee Holding AB, Mavshack AB, Transiro Holding AB och Curira AB. Det har därmed förelegat skyldighet att utan dröjsmål anmäla transaktioner som genomförts i dessa bolag till Finansinspektionens insynsregister.

YRKANDEN

Acri Design AB, AA, Orsta Capital Partners AB, Fortic Finans AB och Fortic AB (klagandena) yrkar att sanktionsavgifterna ska sättas ned betydligt.

AA yrkar även i första hand att sanktionsavgiften mot honom ska undanröjas.

¹ De närmare skälen för besluten framgår av bilaga 1–5.

Klagandena för fram i huvudsak följande. Frågan i målen handlar till stor del om det är rimligt att AA först genom dom från allmän domstol åläggs att betala mer än 900 000 kr som förverkat värde och att han därefter personligen samt genom bolag påförs sanktionsavgifter om totalt 18 260 000 kr för överträdelser av mycket närliggande bestämmelser. De sammantagna sanktionsavgifterna är inte rimliga och en jämförelse bör göras med de avsevärt lägre takbelopp som kan fastställas för en juridisk person eller fysisk person för motsvarande överträdelser enligt 5 kap. 8 § lagen (2016:1306) med tillhörande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning, kompletteringslagen. Om AA hade genomfört alla transaktioner för egen räkning hade det högsta sanktionsbeloppet endast kunnat uppgå till en fjärdedel av det nuvarande totala beloppet. Hade alla transaktionerna genomförts i samma bolag hade sanktionsavgiften som högst kunnat uppgå till ungefär hälften av det nuvarande totala beloppet. Mot denna bakgrund är det rimligt att sanktionsavgifterna ska sänkas.

Vidare är Finansinspektionen höjning av grundbeloppen vid beräkning av sanktionsavgifterna inte skäligen. Det är inte rimligt att grundbelopp höjs mer än det ursprungliga beloppet. Omständigheterna runt bristerna kan knappast vara mer klandervärda än själva överträdelserna i sig varvid en höjning på mer 100 procent inte kan anses vara proportionerlig.

Vad gäller ärendenas handläggningstid bygger Finansinspektionens resonemang om begränsad nedsättning av sanktionsbeloppen på sådana omständigheter som främst har med myndighetens möjligheter att utreda ärendet. Att myndigheten valt att handlägga ärendena tillsammans och att handläggningen således tagit längre tid är en omständighet som varit utanför klagandenas kontroll. Det finns därmed skäl för att sänka sanktionsavgifterna med anledning av handläggningstiden.

Slutligen finns det skäl att sänka sanktionsavgifterna i mål 13033-24, 13039-24 och 13042-24 med hänsyn till Fortic Finans AB:s, Orsta Capital AB:s och Acri Design AB:s finansiella ställning då det är oproportionerligt att besluta om avgifter som långt överstiger gränsen för att inleda tvångslikvidationsförfarande med hänsyn till bolagens finansiella ställning. Det synes närmast indikera att syftet är att bestraffa AA för hans agerande snarare än bolagen.

Finansinspektionen anser att överklagandena ska avslås och för fram i huvudsak följande.

Inledningsvis ska det noteras att varje utebliven eller sen anmälan av en transaktion utgör en separat överträdelse. Den maximala sanktionsavgift som bestäms med utgångspunkt i 5 kap. 8 § kompletteringslagen gäller således i förhållande till varje utebliven eller sen anmälan. I samtliga mål rör det sig om flera överträdelser vilket innebär att det maximala takbeloppet blir betydligt högre än om det enbart varit fråga om separata överträdelser.

Klagandena har argumenterat för att det inte kan finnas skäl att höja grundbeloppen med mer än 100 procent. Det står Finansinspektionen fritt att anpassa avgifterna så att de står i paritet med överträdelsernas allvar. I de aktuella fallen har det förelegat flera omständigheter som gör att överträdelserna är att bedöma som särskilt allvarliga och i ett sådant läge måste det finnas utrymme att höja grundbeloppet med mer än 100 procent för att fullt ut återspegla överträdelsernas allvar.

Det är inte fråga om någon form av dubbelbestraffning i förhållande till den brottmålsdom där AA dömdes för tre fall av grovt insiderbrott. De gärningar som låg till grund för de grova insiderbrotten var att AA utnyttjat insiderinformation och avyttrat aktier i två emittenter (Mavshack AB och Transiro Holding AB). Det som Finansinspektionen har prövat är i stället

de uteblivna anmälningarna för ett stort antal transaktioner i fyra olika emittenter. Det rör sig således inte om samma gärningar och fyra av målen avser även andra rättssubjekt. Vidare utgör inte brottmålsdomen skäl för att sanktionsavgifterna ska sänkas.

Vad gäller det klagandena fört fram om att det i praktiken är AA som drabbas av samtliga sanktionsavgifter eftersom han indirekt eller direkt är ägare till bolagen vill myndigheten framhålla att det står klart att sanktionsavgifter för bolag ska bestämmas till ett högre belopp jämfört med fysiska personer (jfr HFD 2022 ref. 23). Det går därför inte att göra någon jämförelse med vad sanktionsavgiften uppgått till om AA personligen hade utfört alla transaktioner. Det är inte heller möjligt att säga vad sanktionsavgiften hade uppgått till om alla transaktioner i stället hade utförts i ett bolag.

Slutligen kan omständigheten att Fortic Finans AB, Orsta Capital AB och Acri Design AB eventuellt skulle behöva vidta åtgärder som att upprätta en kontrollbalansräkning, överväga anskaffning av kapital eller fatta beslut om likvidation inte utgöra tillräckliga skäl för att sänka avgiften. En annan slutsats skulle öppna upp för möjligheten för företrädare att exempelvis tömma bolag på tillgångar i syfte att erhålla lägre sanktionsavgifter.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

När storleken på sanktionsavgiften fastställs ska enligt 5 kap. 15 § kompletteringslagen särskild hänsyn tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden

av ansvar. Av skäl 71 till marknadsmissbruksförordningen² framgår att sanktionsavgifterna ska ha en avskräckande effekt. De förutsätts därför vara relativt höga (Kammarrätten i Stockholms dom i mål nr 5953-22 och 5954-22). Samtidigt ska en sanktionsavgift vara rimlig i förhållande till hur allvarlig överträdelsen är jämfört med andra typer av överträdelser. En sammanvägd bedömning ska göras av omständigheterna i det enskilda fallet (prop. 2016/17:22 s. 223 och 225). Det kan i många fall vara motiverat att utgå från schablonbeloppen enligt Finansinspektionens riktlinjer (HFD 2019 ref. 72 och HFD 2022 ref. 23).

Förvaltningsrättens bedömning

Inledningsvis kommer förvaltningsrätten att pröva om det finns skäl att undanröja sanktionsavgiften avseende AA . I denna del konstaterar förvaltningsrätten att det är ostridigt att AA har brustit i sin anmälningsplikt och att överträdelserna inte kan anses ringa. Det har inte kommit fram några skäl att avstå från ingripande och vad AA fört fram om att han avtjänat straffet för de grova insiderbrotten och betalat förverkat värde medför inte någon annan bedömning.

Frågan som domstolen därefter har att ta ställning till är om sanktionsavgifterna är proportionerliga eller om det finns skäl för nedsättning.

Finansinspektionen har i samtliga mål vid bestämmandet av sanktionsavgifterna tillämpat myndighetens interna riktlinjer³ och bl.a. räknat fram grundbelopp att användas som utgångspunkt vid fastställande av

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG

³ Finansinspektionens riktlinjer för sanktionsavgifter för vissa överträdelser av artikel 19 i EU:s marknadsmissbruksförordning (dnr 23-14507).

avgifternas storlek. Förvaltningsrätten konstaterar att det inte framkommit annat än att myndigheten vid denna beräkning vägt in både förmildrande och försvårande omständigheter och domstolen gör inte någon annan bedömning avseende de fastställa grundbeloppen. Förvaltningsrätten konstaterar i likhet med Finansinspektionen att överträdelserna i de nu aktuella målen är att se som särskilt allvarliga då klagandenas agerande skapat en vilseledande bild över deras handel. Det är av väsentlig betydelse att marknadens aktörer så snart som möjligt får tillgång till uppkommen insiderinformation och det kan antas att marknaden har ett särskilt intresse av de transaktioner som gjordes av klagandena med hänsyn till deras nära kopplingar till varandra. Vidare finns det omständigheter i målen som tyder på att klagandena haft illegitima syften med de underlåtna anmälningarna bl.a. då vissa transaktioner selektivt har anmälts till Finansinspektionen.

Vad gäller det klagandena fört fram avseende att sanktionsavgifterna ska sättas på grund av principen om förbud mot dubbelbestraffning (ne bis in idem) gör förvaltningsrätten följande bedömning. Förbudet innebär att ingen ska lagföras eller straffas två gånger för samma gärning. AA har dömts för insiderhandel i Mavshack AB och Transiro Holding AB. Detta är inte att likställa med att Finansinspektionen i ett senare skede fattar beslut om påförande av administrativa sanktionsavgifter för att klagandena inte uppfyllt den lagstadgade anmälningsskyldigheten. Det är således inte fråga om dubbelbestraffning och förvaltningsrätten anser vidare att brottmålsdomen inte utgör skäl för att sätta ned någon av sanktionsavgifterna.

Såvitt avser det som framförts avseende Fortic Finans AB:s, Orsta Capital AB:s och Acri Design AB:s finansiella ställning gör förvaltningsrätten följande bedömning. Som ovan angivits är utgångspunkten att sanktionsavgifter ska ha en avskräckande effekt. Mot denna bakgrund anser förvaltningsrätten att det finns skäl till viss restriktivitet vid bedömningen av eventuella nedsättningar till följd juridiska personers finansiella ställning för att denna avskräckande

effekt ska kunna bibehållas. I förevarande fall har bolagen inte några anställda och omständigheten att bolagen eventuellt behöver fatta beslut om exempelvis likvidation utgör inte tillräckligt skäl för att sanktionsavgifterna ska sättas ned. Domstolen instämmer även i det Finansinspektionen fört fram om att en annan slutsats skulle öppna upp för möjligheten för företrädare att tömma bolag på tillgångar eller på annat sätt påverka dess finansiella ställning i syfte att erhålla lägre sanktionsavgifter.

Klagandena har även gjort gällande att sanktionsavgifterna ska beaktas sin helhet och att det sammanlagda värdet om 18 260 000 kr är oproportionerligt, särskilt med hänsyn till att det är en fysisk person, **AA**, som direkt eller indirekt träffas av avgifterna. Förvaltningsrätten konstaterar att det, oaktat om **AA** personligen träffas av sanktionsavgifterna, rört sig om en koncernstruktur med fyra olika aktiebolag samt att sanktionsavgifter för juridiska personer normalt ska vara högre än för fysiska personer för samma typ av överträdelse (jfr HFD 2022 ref. 23). I samtliga mål har det vidare rört sig om flera överträdelser. Förvaltningsrätten bedömer sammantaget att även om det rör sig om ett nominellt högt belopp så är sanktionsavgifterna att anse som väl avvägda med hänsyn till överträdelsernas allvar.

Vid en sammanvägd bedömning av samtliga omständigheter finner förvaltningsrätten att sanktionsavgifterna är proportionerliga. Det klagandena fört fram i övrigt medför inte någon annan bedömning. Överklagandena ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 6 (FR-03).

Peter Lif
Chefsrådman

Nämndemännen Annika Burman, Stefan Holmström och Caroline Lagercrantz von Sivers har deltagit i avgörandet.

Specialistföredraganden Kim Bohlin har varit föredragande.